

> RETOURADRES Postbus 4902, 6202 TC Maastricht

BEZOEKADRES
Randwycksingel 22
6229 EE Maastricht

Aan de fractie van SP
de heer J.M. van Gelooven
de heer van Mullem

POSTADRES
Postbus 4902
6202 TC Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake misstanden in de
jeugdzorg

DATUM
26 juni 2024
Verzonden: 01-07-2024

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
Tamara Arets

TELEFOONNUMMER
06-11227648

ONZE REFERENTIE
2024.01879

E-MAILADRES
Tamara.Arets@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heren van Gelooven en van Mullem,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft inzake misstanden in de jeugdzorg.

Vraag 1:

Hoeveel jongeren zitten er in Maastricht in de gesloten jeugdzorg?

Antwoord 1:

Gesloten jeugdzorg valt in onze regio onder het segment Gesloten en Intensief Klinische Jeugdhulp (GIK-J). GIK-J is een samenwerking van 4 organisaties: Koraal, Mondriaan, XONAR en Via Jeugd. Via Jeugd biedt binnen GIK-J gesloten jeugdhulp aan. Gesloten jeugdhulp wordt alleen ingezet als het niet anders kan en is zo kort mogelijk. Er wordt altijd eerst gekeken naar oplossingen waarbij het kind of de jongere thuis kan blijven.

In onderstaande tabel ziet u het aantal unieke jeugdigen in 2024 per maand binnen GIK-J op peildatum 19-6-2024:

Product	Januari 2024	Februari 2024	Maart 2024	April 2024	Mei 2024	Juni 2024
GIK-J	22	22	19	16	12	10

Vraag 2:

In hoeverre zijn zorgmedewerkers in de gesloten jeugdzorg in Maastricht opgeleid om psychiatrische problematiek op te vangen?

Antwoord 2:

Via Jeugd heeft gekwalificeerde gedragswetenschappers en een kinderpsychiater in dienst. Daarnaast werkt Via Jeugd samen met de partners Koraal, Mondriaan en XONAR binnen GIK-J (Gesloten en Intensief Klinische Jeugdhulp Zuid-Limburg) en maakt Via Jeugd waar nodig gebruik van de expertise van anderen.

DATUM
26 juni 2024

Vraag 3:

Wordt er in Maastricht in de gesloten jeugdzorg gebruik gemaakt van isoleercellen?

Antwoord 3:

Via Jeugd heeft geen isoleercellen. Er is wel een veilige kamer waar een jeugdige zich niet kan verwonden. Van de veilige kamer wordt alleen gebruik gemaakt indien er acute onveiligheid van de jongere zelf en / of anderen aan de orde is. Deze vrijheidsbenemende maatregel wordt zo kort mogelijk ingezet. Er wordt gewerkt volgens de "Handreiking Terugdringen Vrijheidsbepenkende Maatregelen" (Jeugdzorg Nederland) en de Jeugdwet. Alleen een gekwalificeerde gedragswetenschapper kan het besluit nemen voor deze maatregel. Hierbij houdt Via Jeugd ook het proportionaliteit- en subsidiariteitsbeginsel in acht.

Vraag 4:

Hoe lang zitten kinderen/jongeren in de gesloten jeugdzorg in Maastricht gemiddeld per dag (alleen) op hun kamer opgesloten?

Antwoord 4:

De deur is de hele dag open tenzij de veiligheid van de jeugdige in het geding is en dan is het van korte duur. In de avonden (slapen) maakt het behandelteam in elke individuele casus de afweging of de deur in de nacht wel of niet afgesloten moet worden.

Vraag 5:

Moeten kinderen/jongeren in de gesloten jeugdzorg in Maastricht ook hun spullen "terugverdienen"?

Antwoord 5:

Bij Via Jeugd worden geen spullen afgepakt. Het behandelteam beoordeelt in elke individuele casus welke spullen kunnen leiden tot een risicovolle situatie of onveiligheid voor de ontwikkeling van jongeren. Uitgangspunt is dat er zo snel mogelijk wordt toegewerkt naar "het normale leven".

Vraag 6:

Hebben we zicht op het aantal misstanden dat heeft plaatsgevonden of nog steeds plaats vindt binnen deze vorm van jeugdzorg in Maastricht? Zo ja, wat zijn de cijfers? Zo nee, is het college bereid dit te onderzoeken?

Antwoord 6:

We hebben zicht op het aantal incidenten dat plaatsvindt binnen de jeugdzorg in onze regio. Dat zijn echter niet altijd misstanden. Daar waar sprake is van misstanden, treft de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) maatregelen. Zie hieronder meer uitleg rondom de inzet van de Inspectie.

Vraag 7:

Hoe gaat de gemeente Maastricht mogelijke misstanden in de jeugdzorg in Maastricht voorkomen? Wat zijn de huidige controlemechanismen?

Antwoord 7:

Dit doen we door eisen rondom de kwaliteit van zorg goed vast te leggen in de contracten met de zorgaanbieders. De contractregieteam voeren regelmatig gesprekken met de zorgaanbieders over deze kwaliteit van de zorg. Daarnaast hebben we afspraken gemaakt over het inzetten van erkende interventies. We verwachten dat zorgaanbieders zich houden aan de richtlijnen van het NJI (Nederlands Jeugd)

DATUM
26 juni 2024

Instituut). Er zijn bijvoorbeeld richtlijnen rondom de zogenaamde vrijheidsbeperkende maatregelen, zoals ook hierboven beschreven.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd houdt toezicht op de jeugdhulpverlening, jeugdbescherming en jeugdreclassering. De IGJ onderzoekt of kinderen en jongeren goede hulp krijgen in een veilige omgeving. Ze controleert ook of de jeugdhulpaanbieders zich aan de wet en andere afspraken houden. De inspectie verzamelt daarom informatie over de organisaties die (onder meer) onder de Jeugdwet vallen. En kijkt of het beleid van deze aanbieders in de praktijk goed werkt.

De inspectie verzamelt informatie en onderzoekt die. Het gaat om informatie zoals:

- meldingen van jeugdhulpaanbieders;
- de uitkomsten van onderzoek van de gegevens van jeugdhulpaanbieders;
- berichten van professionals uit het zorgnetwerk, van kinderen zelf en/of van hun familieleden.

Dat doet de inspectie onder andere door het afleggen van onaangekondigde bezoeken. Zij spreken dan met jeugdigen en hun ouders, medewerkers en managementteam. Ook bekijken zij cliëntdossiers en locaties waar jeugdigen verblijven. De Inspectie maakt een rapport op basis van hun bevindingen. Afhankelijk van de uitkomsten dient een zorgaanbieder een eventueel verbeterplan op te stellen. Indien nodig kan de Inspectie ook maatregelen treffen zoals het opleggen van een boete.

De zorgaanbieders dienen het team Inkoop te informeren op het moment dat een dergelijk bezoek heeft plaatsgevonden. Overigens zijn alle rapportages van de IGJ openbaar en in te zien via www.IGJ.nl.

De inspectie gebruikt toetsingskaders bij haar toezicht. In toetsingskaders staan alle punten en regels waar de inspectie op controleert. Dat zijn punten die in de wet zijn vastgelegd. En regels die door de sector zelf zijn afgesproken. De inspectie kijkt of een organisatie voldoet aan de wettelijke eisen en verantwoorde hulp biedt van voldoende kwaliteit. Er zijn verschillende toetsingskaders voor verschillende soorten organisaties.

Vraag 8:

Wat heeft de gemeente gedaan met de bevindingen uit het rapport over Via Jeugd uit 2023?

Antwoord 8:

Het rapport is besproken in het contractregieteam GIK-J (CRT GIK-J). Conform procedure dient Via Jeugd een verbeterplan op te stellen. Dit plan wordt tevens besproken en gevolgd in het CRT GIK-J.

Vraag 9:

Is er een verband aan te wijzen tussen de sociaal maatschappelijk status van gezinnen en de uithuisplaatsingen? Wat zijn de cijfers?

Antwoord 9:

Er zijn onderzoeken die aanleiding geven om te denken dat de sociaal maatschappelijke status van gezinnen invloed heeft op een mogelijke uithuisplaatsing. Er is vaak sprake van meerdere en complexe factoren. De belangrijkste reden voor een uithuisplaatsing is echter een structureel onveilige opvoedsituatie en ernstige ontwikkelingsbedreigingen voor kinderen.

Door de Kenniswerkplaats Jeugd Zuid-Limburg (KWJ) wordt onderzoek uitgevoerd naar de achterliggende factoren bij uithuisplaatsingen in de regio Zuid-Limburg. Dat doet de Kenniswerkplaats onder andere door een CBS microdata onderzoek en een dossieronderzoek in nauwe samenwerking met jeugdprofessionals van de gemeente Heerlen, gemeente Maastricht, gemeente Sittard-Geleen, en Bureau Jeugdzorg Limburg. De resultaten van deze onderzoeken

DATUM
26 juni 2024

worden eind 2024 verwacht. Uiteraard wordt er gekeken wat deze resultaten betekenen voor het beleid en de uitvoering van jeugdhulp.

Vraag 10:

Welke problematiek speelt het vaakst wanneer er sprake is van uithuisplaatsing in Maastricht?

Antwoord 10:

Zie het antwoord op vraag 9.

Vraag 11:

Wat zijn de huidige procedures van de jeugdzorg in Maastricht rondom uithuisplaatsing van kinderen/jongeren?

Antwoord 11:

Een machtiging uithuisplaatsing kan door de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) bij eerste verzoek Ondertoezichtstelling (OTS) of de GI gedurende OTS aan de rechtbank worden verzocht. Als de kinderrechter de machtiging afgeeft, geeft hij daarmee de gecertificeerde instelling (GI) toestemming om het kind voor een bepaalde periode ergens anders te laten wonen. De GI zorgt dat het kind in een netwerkgezin (bijvoorbeeld bij familie), pleeggezin, gezinshuis of instelling kan wonen. Een (tijdelijke) uithuisplaatsing is altijd een uiterste middel. Het streven is altijd om een kind thuis te laten opgroeien, al dan niet met ondersteuning van hulpverlening.

De RvdK raakt betrokken bij een gezin na een 'Verzoek tot Onderzoek' (VTO) van het team jeugd van de gemeente of Veilig Thuis. Dit verzoek wordt met alle betrokkenen, en dus ook met ouders besproken aan de zogenaamde beschermtafel.

Een uitkomst van deze bespreking kan zijn dat de RvdK een kinderschermingsonderzoek start. Een onderzoek houdt in dat de RvdK met ouders, jeugdigen en informanten (betrokken hulpverleners, school, consultatiebureau, huisarts etc.) spreekt. Het onderzoek vindt plaats onder multidisciplinaire verantwoordelijkheid (jurist en gedragswetenschapper) en wordt uitgevoerd door een HBO geschoolde, SKJ geregistreerde professional.

De RvdK onderzoekt:

- Is er sprake van een ernstig bedreigde ontwikkeling van het kind?
- Zijn ouders bereid en/of in staat om onder eigen verantwoordelijkheid deze bedreiging weg te nemen?
- En zijn ouders bereid en in staat om hulpverlening in het vrijwillig kader te accepteren?

Wanneer er sprake is van een ernstig bedreigde ontwikkeling die niet op een andere manier dan met een (tijdelijke) uithuisplaatsing kan worden afgewend óf wanneer een uithuisplaatsing noodzakelijk is voor onderzoek van de geestelijke- of lichamelijke gezondheid van het kind, verzoekt de RvdK de rechtbank om een machtiging uithuisplaatsing. De RvdK onderbouwt dan inhoudelijk waarom een (tijdelijke) uithuisplaatsing noodzakelijk is. Nogmaals, een uithuisplaatsing is altijd een uiterste middel.

Bij acute onveilige situaties wordt een mondeling verzoek ingediend bij de kinderrechter. Dit kan resulteren in een machtiging uithuisplaatsing. Ouders en jeugdigen worden dan zo snel mogelijk na de uithuisplaatsing door de kinderrechter gehoord.

Bij een verzoek gesloten plaatsing wordt een jongere altijd beoordeeld door een psycholoog / orthopedagoog met een GZ aantekening.

DATUM
26 juni 2024

Vraag 12:

Waar komen kinderen/jongeren die in Maastricht uit huis geplaatst zijn geografisch gezien het vaakst terecht?

- a) Is dat in Maastricht zelf, de regio Zuid-Limburg, heel Limburg of zelfs buiten Limburg?
- b) Is er een totaaloverzicht van de cijfers? Zo ja, kunnen we deze inzien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12:

De meeste kinderen uit Maastricht komen terecht in Zuid-Limburg. Bij hoge uitzondering buiten de regio als veiligheidsvraagstukken hier aanleiding toe geven.

Er zijn op dit moment geen totaaloverzicht van de cijfers te geven. De gemeente Maastricht beschikt zelf niet over deze gegevens omdat er sprake is van externe verwijzers, de gecertificeerde instellingen zoals Bureau Jeugdzorg en William Schrikker die deze kinderen plaatsen.

Vraag 13:

In welke zorgomgeving komen kinderen/jongeren na uithuisplaatsing het vaakst terecht?

- a) In pleeggezinnen, gezinshuizen, leefgroepen of zelfs de gesloten jeugdzorg?
- b) Is er een totaaloverzicht van de cijfers? Zo ja, kunnen we deze inzien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 13:

Het streven is altijd zo thuis als mogelijk passend bij de zorgbehoefte. De voorkeur gaat in principe uit naar plaatsing bij familie (netwerkgezin) of pleeggezin. Als dat niet mogelijk is, dan wordt er gekeken naar een gezinshuis of leefhuis. Indien het echt niet anders kan, dan wordt er geplaatst binnen de gesloten jeugdzorg.

Helaas beschikken we ook hier niet over een totaaloverzicht van de cijfers. Zie het antwoord op vraag 12.

Vraag 14:

Zijn er in Maastricht situaties opgetreden waarbij achteraf naar voren kwam dat er sprake was van onterechte uithuisplaatsing? Kunt u ons aangeven over welke aantallen dit gaat in de laatste 3 jaren.

Antwoord 14:

Het is lastig om op deze vraag antwoord te geven daar er geen eenduidige definitie is van een onterechte uithuisplaatsing. Wie bepaalt wanneer en op welke wijze of een uithuisplaatsing onterecht is geweest? Zoals hierboven beschreven is het overgaan tot een uithuisplaatsing een laatste middel waar een uitgebreid proces aan vooraf gaat en waarbij een kinderrechter een vonnis uitspreekt.

Uiteraard kan het zijn dat in een dat in hoger beroep verzoeken tot uithuisplaatsing alsnog worden afgewezen.

Vraag 15:

Hoe worden ouders beschermd tegen onterechte uithuisplaatsing? Wat zijn de procedures daarin?

Antwoord 15:

Het algemene antwoord hierop luidt door mét ouders te praten in plaats van over ouders te praten gedurende alle fasen van hulpverlening. Ouders zitten in principe aan tafel. Ouders kunnen tijdens gesprekken gebruik maken van onafhankelijke cliëntondersteuning, bijvoorbeeld via stichting MEE of de vertrouwenspersonen van Jeugdstem.

Ook eisen we dat zorgaanbieders een klachtenprocedure hebben en dat ouders indien gewenst gehoord kunnen worden door een onafhankelijke klachtencommissie.

Als er sprake is van een uithuisplaatsing, dan hebben ouders hebben de mogelijkheid om in beroep te gaan bij de rechtbank wanneer zij het niet eens zijn met een uithuisplaatsing. Tevens worden de

DATUM
26 juni 2024

jaarlijkse verlenging van een OTS en uithuisplaatsing beoordeeld door de rechtbank. Ouders en kinderen, advocaat en GI worden in deze procedure gehoord door de rechtbank.

Vraag 16:

Worden gezinnen die te maken hebben gehad met onterechte uithuisplaatsing gecompenseerd / vergoed voor extra zorg die nodig is wanneer de uithuisplaatsing heeft geleid tot trauma's? Zo ja, hoe zit deze compensatie/vergoeding eruit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 16:

Er is een landelijke procedure voor slachtoffers van de toeslagenaffaire waarbij sprake is van financiële compensatie. Er is niet helder op welke manier eventuele uithuisplaatsingen hierin meegenomen worden, waarmee niet gezegd wordt dat de uithuisplaatsingen binnen de toeslagenaffaire onterecht waren.

Gemeente Maastricht biedt overigens ook hulp op maat rondom de kinderopvangtoeslagenaffaire: <https://www.gemeentemaastricht.nl/kindregeling-kinderopvangtoeslagenaffaire>.

Vraag 17:

Worden gemaakte juridische kosten gecompenseerd/vergoed wanneer er sprake is van onterechte uithuisplaatsing? Zo ja, hoe zit deze compensatie/vergoeding eruit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 17:

Ouders hebben in Nederland recht op gratis bijstand van een advocaat wanneer zij voor het eerst te maken krijgen met een (spoed)uithuisplaatsing. Bij verdere procedures gelden de algemene regels voor rechtsbijstand.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

Schriftelijke vragen